

ванията в сборника и от бележките на рецензента. Той намира, че сборникът е още в много сурово състояние, за да бъде издаден. Цанев счита, че статията на Генов, която дава път за изучаване на детската литература, трябва да се преработи основно, като се отдели достатъчно място в нея за съвременната детска литература. Той поясня, че секцията за детска литература не случайно работи съвместно със секцията за съвременна литература. „И ако тези материали бяха обсъдени в секцията — изтъкна Г. Цанев — нямаше да се получи така, че авторите на представените очерци взаимно да си обсъждат материалите и много от недостатъците щяха да се избегнат“. Той подчерта, че Генов не разглежда по същество пробле-

мите на детската литература и се движи някак „по релефа на литературата“, без да се задълбочава по въпросите за теми, герои и отношение между фантастика и действителност. Цанев одобрява статията на Попиванов, но подчерта, че авторът трябва да се отнесе по-критично към третирания материал, да даде повече примери от нашата съвременна детска литература.

Накрая председателстващият изтъкна, че трябва да се включи статията на Г. Веселинов за Петко Р. Славейков, а върху сборника следва да се работи много сериозно и задълбочено, тъй като в този вид не може да бъде даден за печат.

Научният съвет на института избра Симеон Султанов и Кръстьо Генов за редактори на сборника.

НАУЧЕН ТРУД ЗА БРАНИСЛАВ НУШИЧ

На 2 март т. г. Научният съвет при Института за литература обсъди труда на Боян Ничев върху Бранислав Нушич.

Рецензентите Емил Георгиев и Куйо Кувев изтъкнаха достойнствата на труда, в който Б. Ничев е показал своя научно-изследователски и анализаторски дар и умение богато да илюстрира и документира творческия път на сръбския писател. В своите оценки те отбелязаха, че авторът с успех се е справил с трудната задача и че в научната литература за пръв път ще се появи по-цялостно проучване върху творчеството на Нушич. Друга, също така важна особеност на труда е, че авторът е работил с вдъхновение и е проявил здрав естетически усет. Рецензентите препоръчаха на Б. Ничев да извърши някои композиционни поправки, да насочи вниманието си към известна съразмерност на разделите, като анализира по-пълно големите комедии на Нушич от поново време, да изтъкне повече недостатъци в творчеството на сръбския писател, каквито има дори и в най-добрите му произведения и пр.

В разискванията участваха осем души.

Ванда Смоховска смята, че авторът е съумял да покаже в работата си онези черти от творчеството на Нушич, които не са осветлени досега от буржоазната критика и теория. Това е сериозен труд, в който подробно се разглеждат редица важни проблеми и се правят задълбочени анализи. Накрая Смоховска даде препоръки за известни подобрения в композиционно отношение и посочи примери на омаловажаване на някои проблеми.

Христо Йорданов изтъкна стремежа на автора да съчетава фактите на литературния анализ с естетическия анализ, което преценява като характерна черта на изследването на Б. Ничев. Той препоръча на автора да напише предговор към труда, за да се види какво е писано за Нушич до сега.

Иванка Бояджиева насочи вниманието на автора към по-широко разглеждане на Нушич като комедиограф, с оглед да бъде сравнен със световни сатирици и се изтъкне по-пълно връзката му и с нашите сатирици през 90-те години.

Христо Дудевски смята, че трудът представлява хубав случай, в който методът на литературния историк е съчетан с метода на литературния критик. Според него Ничев е съумял не само да разкрие художественото своеобразие, но същевременно посочва на читателя в какво се състои националното своеобразие и специфика в хумора и сатирата на Нушич.

Иван Цветков подчерта, че авторът умело борави с материала, не потъва в него и успехът му се дължи на продължителното и задълбочено проучване на живота и творчеството на Нушич. Той препоръча на Б. Ничев в труда си да намери място за въпроса „Нушич в България“.

Елена Димитрова сподели впечатленията си от вярното характеризиране достойнствата на труда от рецензентите. Тя изтъкна голямата осведоменост на автора, спокойното и умело проучване и използване на материалите. Е. Димитрова забеляза известно подценяване на романа „Общинско дете“ и смята, че това произведение представлява остра сатира на сръбската действителност.

Васил Колевски отбеляза: „Радостен факт е, че у нас ще излезе такава монография за Нушич“. Той препоръча на автора да се съобрази с бележките и напътствията на рецензентите и изказаните се другари, които ще му помогнат наистина да издаде научен труд, който ще прави чест не само на Б. Ничев, но и на Института за литература. В. Колевски препоръча на автора да съпостави Нушич с творчеството на повече автори-сатирици, за да може с такава по-ярка съпоставка да се намери мястото му в световната литература. Това налага и съпоставка с творчеството на Алеко Константинов.

Председателстващият Г е о р г и Ц а н е в направи свои бележки и обобщил изказванията на присъстващите. Той

„ДВА ОБРАЗА НА МАЙКИ-РЕВОЛЮЦИОНЕРКИ“

На 10 май т. г. в Секцията по славянски и западноевропейски литератури бе разгледана работата на В а н д а С м о х о в с к а - П е т р о в а „Два образа на майки-революционерки и връзката помежду им“. (Т. Т. Йеж „В зори“ и „Майка“ от М. Горки).

В рецензията си за разглеждания труд И в а н Ц в е т к о в изтъкна, че авторката е спряла вниманието си на един твърде интересен и непоставян досега въпрос. За да докаже своята теза, тя е привела целия известен материал. Смоховска сочи, че Горки е познавал романа „В зори“, в центъра на който популярият на времето си полски писател Теодор Томаш Йеж (Зигмунд Милковски) е поставил образа на българска майка-героиня, създаден от него по впечатления за баба Тонка Обретенова. Сочейки рецензията на Горки за книгата на Йеж от 1899 г., Смоховска намира редица аналогични положения в процеса на вътрешното израстване у героините на Горки и Йеж. Революционизирането на съзнанието на двете жени претворява, променя емоционалния им живот. Авторката отбелязва, че вътрешните промени у тях възникват по еднакъв начин — те започват и в двата случая под влиянието на синовете им. Майчинската любов се оказва она проводник, по който минават първите искрици на революционната истина за тях. Рецензентът изтъкна, че анализирайки вътрешното развитие на двата образа, Смоховска не проявява ни най-малка тенденция да опрости или огруби поставения проблем. Напротив, тя го вижда в неговата сложност и многостранност. Държейки сметка за съществените различия между двамата писатели, авторката изказва само предположение, че на такъв художник като Горки образът на

изтъкна сериозността, с която рецензентите са се отнесли към тоя интересен труд. Авторът разглежда Нушич не изолирано, а в развитието на сръбската литература и го свързва с традициите на литературния развой и с развитието на реализма в Сърбия. Г. Цанев също подчерта, че трябва да се разшири въпросът за Нушич в България. Той смята неправилно заглавието на една от главите — „Художественото майсторство на Нушич“, тъй като майсторството на писателя е отразено в целия труд.

Накрая Боян Ничев даде разяснения по някои въпроси и благодари на изказаните се за дадените му препоръки.

Научният съвет реши трудът на Боян Ничев да бъде приет за печат.

Йежовата баба Мокра не е могъл да не направи впечатление и „може би той е дал първия тласък, първия импулс на големия пролетарски творец да постави в центъра на своя роман именно една майка, която става революционерка под влияние на сина си“, че „в многолюдната редица на руските жени-майки и революционерки — прототипове на Горкиевата майка, начело на които стои Ана Кирилова Золомова“ едно своеобразно, свое място заема и Йежовата баба Мокра, чийто прототип е българската революционерка баба Тонка. Смоховска, разбира се, държи сметка както за различното идейно съдържание, така и за различната обобщителна сила на двата образа. Винаги, където е необходимо, тя обръща внимание върху факта, че докато у Йеж се води борба против националното робство, то у Горки става дума за социално освобождение на работническата класа и трудещите се от игото на капитализма.

Изтъквайки, че разглежданият въпрос у Смоховска е поставен съвсем правомерно и напълно научно, Иван Цветков обръща внимание върху някои поправки и подобрения на работата. Според него трябва да се помисли дали е нужно такова подробно изложение на образа на баба Мокра. Той направи предложение и по-определено да се свърже оценката на „Майка“ с Ленинското изказване за романа и да се изтъкне още повече разширителното значение на образа у Горки.

Според К. К у е в работата третира едно наистина интересно явление. Разбира се, „Майка“ щеше да се появи и без срещата на Горки с Милковски. Но може би тая среща е помогнала да се разшири историческият материал, легнал в основата на Горкиевия роман. Куев посочи, че образът на баба Тонка е отразен и в други литера-